

Primljeno: 19.08.2026.				
Org. jed.	Klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
02-	607	26-	90	22 VPi

OBRAZAC

IZVJEŠTAJ O AKREDITACIJI STUDIJSKOG PROGRAMA Master akademski studijski program Pomorske nauke i turizam

Odlukom Agencije za obezbjeđivanje kvaliteta visokog obrazovanja (u daljem tekstu: Agencija) broj 02-607/26-73/11 UPI od 09.06.2026. godine, imenovana je Komisija za sprovođenje postupka akreditacije master akademskog studijskog programa pod nazivom Pomorske nauke i turizam u sastavu:

1. **Prof. dr Edvard Tijan**, redovni profesor na Pomorskom fakultetu, Sveučilište u Rijeci, Republika Hrvatska - predsjednik Komisije;
2. **Prof. dr Sandra Janković**, redovna profesorica na Fakultetu za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Sveučilište u Rijeci, Republika Hrvatska - članica Komisije; i
3. **Prof. dr Žarko Koboević**, redovni profesor na Pomorskom fakultetu, Sveučilište u Dubrovniku, Republika Hrvatska - član Komisije.

Komisija je imala zadatak da razmotri zahtjev Fakulteta za pomorstvo i turizam - Bar Univerziteta "Adriatik" Bar za akreditaciju master akademskog studijskog programa Pomorske nauke i turizam, ostalu relevantnu dokumentaciju, te da na osnovu neposredne provjere činjeničnog stanja, dostavi Agenciji Izvještaj o ocjeni kvaliteta studijskog programa, njegove usklađenosti sa akademskim i profesionalnim potrebama i usvojenim standardima i kriterijumima.

Komisija je detaljno proučila zahtjev za akreditaciju master akademskog studijskog programa "Pomorske nauke i turizam", kao i drugu priloženu dokumentaciju. U cilju neposredne provjere činjeničnog stanja, Komisija je posjetila Fakultet za pomorstvo i turizam - Bar dana 10.07.2026. godine i upoznala se o ukupnim uslovima za realizaciju master studija. Agenda posjete je data u prilogu.

U skladu sa gore navedenim, a na osnovu odredbi Zakona o visokom obrazovanju („Službeni list CG”, br. 122/2025 i 59/2026), kao i Pravilnika o postupku akreditacije studijskog programa, sadržaju i obliku sertifikata o akreditaciji („Službeni list CG”, broj 96/20 od 24.09.2020. godine), Komisija je Agenciji podnijela Izvještaj o akreditaciji master akademskog studijskog programa "Pomorske nauke i turizam" dana 19.08.2026. godine.

I OPŠTI PODACI

Naziv ustanove: Univerzitet "Adriatik" Bar

Naziv organizacione jedinice: Fakultet za pomorstvo i turizam - Bar

Naziv studijskog programa: Pomorske nauke i turizam

Nosilac studijskog programa: Fakultet za pomorstvo i turizam - Bar

Vrsta studijskog programa (akademski ili primijenjeni): akademski

Naučna oblast: Društvene nauke

Način organizacije nastave (klasična, na daljinu, na engleskom jeziku): Klasična

Nivo kvalifikacije koji se stiče završetkom studijskog programa: VII2 nivo NOK-a CG

Stručni naziv koji se stiče po završetku studijskog programa: Master - Pomorske nauke i turizam

Predviđeno vrijeme trajanja studijskog programa: Dvije godine

Broj ECTS kredita: 120 ECTS

Broj studenata planiranih za upis: 30

II OCJENA ISPUNJENOSTI STANDARDA

Komisija je u ocjeni ispunjenosti standarda i njihovih kriterijuma za eksternu evaluaciju ustanove koristila sljedeće kriterijume za ocjenjivanje:

- *Eliminacioni kriterijum za ocjenjivanje* u slučaju kada neispunjavanje standarda i kriterijuma uslovljava negativan akreditacioni stav - odbijanje zahtjeva za akreditaciju;
- *Potreban kriterijum za ocjenjivanje* u slučaju kada standard ili njegovi kriterijumi nijesu ispunjeni, ali se proces akreditacije i realizacija studijskih programa mogu nastaviti ako kriterijum može biti ispunjen u periodu koji je određen preporukom komisije.

Komentar obavezno sadrži preporuku za unaprjeđenje kriterijuma, odnosno standarda, čak i kada je on obezbijeđen u skladu sa standardima i smjernicama Agencije.

U komentarima, Komisija je dala svoje jedinstveno mišljenje o:

- ispunjenosti ili djelimičnoj ispunjenosti standarda, odnosno njegovih kriterijuma,
- mjeri usklađenosti organizacije rada ustanove i planirane realizacije studijskih programa sa važećim standardima, nacionalnim dokumentima i dokumentima Evropskog prostora visokog obrazovanja,
- potrebi za dodatnim objašnjenjima,
- korekcijama koje je potrebno pripremiti i korekcijama koje je potrebno izvršiti,
- rokovima za korekcije,
- prednostima i nedostacima ispunjenosti određenih standarda, odnosno kriterijuma,
- svim ostalim pitanjima koja se tiču ocjene ispunjenosti standarda, odnosno kriterijuma.

STANDARD 1. USTANOVA VISOKOG OBRAZOVANJA

KRITERIJUMI:

Ustanova koja planira da realizuje studijski program treba da ima status regulisan u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

1.1. Osnovni podaci o osnivanju i razvoju ustanove (datumi i odluke, promjene u organizaciji i radu).

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	x	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	---	----------------------	--	----------------	--

Komentar/ostvrt/preporuke:

Fakultet za pomorstvo i turizam Bar osnovan je kao privatna visokoškolska ustanova 2011. na adresi Topolica D1, Marina Bar, na temelju ugovora o osnivanju. Početna akreditacija ustanove provedena je 2012., nakon čega je fakultet započeo rad u akademskoj godini 2012/2013. U početnoj fazi akreditirani su osnovni studijski programi Nautika, Brodomašinstvo, Lučki menadžment i Pomorska elektrotehnika; 2021. uveden je studij Turizam i promijenjen naziv u „Fakultet za pomorstvo i turizam Bar“. Ustanova je uspješno prošla reakreditaciju 08.09.2025. i 2024. dobila licencu za znanstveno-istraživačku djelatnost.

Standard 1.1 je ispunjen u cijelosti; datumi, pravni akti i razvojni koraci su precizno dokumentirani u obrascu, Statutu i samovrednovanju, s jasnom logikom prelaska na razinu master studija.

Kriterijum je ispunjen.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

1.2. Interna organizaciona struktura (jedinice i drugi oblici organizacionih cjelina i djelatnosti ustanove sa kratkim opisom sastava i funkcija), uključenost eksternih članova (studenti, poslodavci i ostali) u upravljačkim strukturama i njihova uloga i doprinos.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	x	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	---	----------------------	--	----------------	--

Komentar/ostvrt/preporuke:

Komisija je prvobitno ustanovila da je slabije dokumentiran status eksternih članova: nije jasno jesu li oni formalni članovi Upravnog odbora ili savjetodavnih tijela, kako se biraju, koliko ih ima i koji je njihov mandat.

Preporuka je da se definira u kojim tijelima eksterni članovi imaju formalno članstvo (npr. savjetodavni odbor studijskog programa, odbor za suradnju s gospodarstvom), s brojem članova, kriterijima imenovanja i trajanjem mandata, kao i precizirati procedure imenovanja i razrješenja studentskih predstavnika (tko ih bira, na koliko dugo).

Nakon dostavljene dopune dokumentacije Komisija može konstatovati da je, formalno gledano, struktura usklađena sa standardima (postoji razdvajanje upravljačkih i stručnih tijela, tijela za kvalitet i akademski integritet, studentska participacija, predstavnici privrede).

Kriterijum je ispunjen.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni				
1.3. Organi upravljanja i rukovođenja ustanovom i organizacionim cjelinama: tijela, njihova uloga i postupak izbora				
Ocjena ispunjenosti				
Ispunjeno	x	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno
<i>Komentar/ostvrt/preporuke:</i> Organ upravljanja Ustanovom je Upravni odbor, koji donosi strateške odluke, usvaja financijske planove i izvješća, daje suglasnost na ključne akte i nadzire zakonitost rada. Organ rukovođenja je dekan, koji predstavlja i zastupa fakultet i odgovoran je za zakonitost rada, nastavu, NIR i provedbu odluka tijela. Dekan i prodekan biraju se u skladu sa Statutom; znanstveno-nastavno vijeće je stručno tijelo zaduženo za nastavu, NIR i kvalitet studijskih programa. Postoje i stalne/povremene komisije (Komisija za kvalitet, Etičko povjerenstvo, disciplinska tijela itd.). Međutim, postupci izbora (tko ima pravo predlaganja, kako se provodi glasovanje, trajanje mandata, uvjeti za reizbor) opisani su općenito („u skladu sa Statutom“), bez konkretnog izlaganja. Potrebno je navesti detalje i dokaze. Nakon što je Ustanova kroz dopunu dokumentacije dostavila tražene dokaze Komisija može konstatovati da su opisi nadležnosti tijela detaljni i usklađeni s tipičnim rješenjima u visokom obrazovanju. Kriterijum je ispunjen.				
Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni				
1.4. Pregled djelatnosti ustanove				
Ocjena ispunjenosti				
Ispunjeno	x	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno
<i>Komentar/ostvrt/preporuke:</i> Osnovna djelatnost je organiziranje i realizacija visokog obrazovanja, te znanstveno-istraživačka i stručna djelatnost u pomorstvu i turizmu. Fakultet realizira osnovne akademske studije Nautika, Brodomaštinstvo, Lučki menadžment, Pomorska elektrotehnika, Turizam, u skladu s Bolonjskim procesom, ESG standardima, STCW konvencijom i IMO model-kursevima. Posjeduje licencu za znanstvenoistraživačku djelatnost, provodi cjeloživotno obrazovanje, stručne obuke i programe osposobljavanja pomoraca, surađuje s kompanijama, lukama, marinama i turističkim organizacijama u zemlji i inozemstvu. Kriterijum je ispunjen.				
Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni				
1.5. Pregled integrisanih funkcija i djelatnosti na ustanovi				
Ocjena ispunjenosti				
Ispunjeno	x	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno
<i>Komentar/ostvrt/preporuke:</i> Fakultet funkcioniра kao integrirana visokoškolska ustanova, u kojoj su nastavna, znanstveno-istraživačka, stručna i razvojna djelatnost povezane u jedinstven sustav. Nastava se povezuje sa istraživačkim spoznajama i praksom; osoblje sudjeluje u nastavi, projektima, izradi studija, mentoriranju završnih i master radova. Stručna djelatnost (praktična nastava, stručna praksa,				

simulacijske obuke, cjeloživotno učenje, obuke pomoraca) organizacijski i kadrovski je povezana s osnovnom obrazovnom djelatnosti. Sve je obuhvaćeno jedinstvenim sustavom upravljanja kvalitetom.

Komisija je preporučila da Ustanova može dodati (ili raspraviti prilikom posjete) jedan konkretan primjer integrirane aktivnosti (npr. projekt koji uključuje nastavnike, studente osnovnih i master studija, te stručne obuke).

Komisija je prilikom posjete dobila traženi primjer na uvid.

Kriterijum je ispunjen.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

1.6. Misija, vizija i glavni strateški ciljevi ustanove koje ustanova nastoji da ostvari preko svojih studijskih programa, mogućnosti zapošljavanja svršenih studenata, međunarodne saradnje, naučno-istraživačke djelatnosti, odnosno umjetnosti i kulture, brige o studentima, obezbjeđenja kvaliteta, poslovanja itd.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	x	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	---	----------------------	--	----------------	--

Komentar/ostvrt/preporuke:

Misija je obrazovanje visoko stručnih i konkurentnih kadrova u pomorstvu i turizmu, osposobljenih za rad u domaćem i međunarodnom okruženju, uz doprinos održivom razvoju pomorske i turističke privrede. Vizija je razvoj u prepoznatljivu, respektabilnu ustanovu, centar izvrsnosti u obrazovanju, NIR-u, stručnom usavršavanju i cjeloživotnom učenju, s jakom povezanošću s privredom i partnerima. Glavni strateški ciljevi uključuju unaprjeđenje kvalitete studijskih programa, zapošljivost diplomanata, razvoj međunarodne suradnje, razvoj NIR, brigu o studentima, sustav kvalitete, te odgovorno poslovanje i održivi razvoj.

Komisija je prvobitno preporučila da je neophodno da master program bude povezan sa strateškim ciljevima.

U dostavljenoj dopunjenoj dokumentaciji Ustanova je priložila dokaze o povezanosti programa sa strateškim ciljevima.

Kriterijum je ispunjen.

Kriterijum za ocjenjivanje: Potreban

1.7. Poseban značaj i specifičnosti ustanove u obrazovnom, istraživačkom i umjetničkom radu.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	x	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	---	----------------------	--	----------------	--

Komentar/ostvrt/preporuke:

Fakultet se deklarira kao jedinstvena ustanova u Crnoj Gori po svojem obrazovnom profilu (specijalizacija u pomorstvu i turizmu). Naglašava se snažna povezanost teorije i prakse, usklađenost nastavnih planova s STCW i IMO, primjena simulatora za navigaciju, ERS, GMDSS i visoki napon, te visoka zapošljivost diplomanata. Specifičnost je i snažna povezanost s turističkim sektorom, posebno krizing turizam, održivi razvoj destinacija i upravljanje turističkim resursima. U NIR-u fakultet pokriva teme pomorske sigurnosti, zaštite morskog okoliša, održivog razvoja i tehnologija.

Kriterijum je ispunjen.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni				
1.8. Strategija i aktivnosti za obezbjeđenje kvaliteta obrazovanja, istraživanja, odnosno umjetničkog rada, stalna tijela koja se bave područjem obezbjeđenja kvaliteta, stepen implementacije dokumenta za obezbjeđenje kvaliteta (postojanje dokumenta i procjena efekata njihove primjene u prethodnih pet godina)				
Ocjena ispunjenosti				
Ispunjeno	x	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno
<i>Komentar/ostvrt/preporuke:</i> Postoji funkcionalan, dokumentiran sustav kvalitete zasnovan na ESG i ISO 9001:2015. Navode se ključni dokumenti: Politika kvalitete, Strategija kvalitete, Akcijski plan, Poslovnik o kvalitetu, skup procedura, Etički kodeks. Stalna tijela su Komisija za kvalitet, radni tim za samoevaluaciju i Etičko povjerenstvo, a u njima sudjeluju nastavnici, osoblje i studenti. Kvalitetu u obrazovanju i NIR-u prate ankete, analiza prolaznosti, revizije nastavnih planova, primjena antiplagijatnog softvera, licenca za NIR i eksterni audit Bureau Veritas. Navodi se niz mjerljivih učinaka primjene sistema kvalitete u zadnjih pet godina (re-sertifikacija ISO, unaprjeđenje strukture programa, transparentnost, studentsko sudjelovanje, akademski integritet, uvjeti za praksu). Kriterijum je ispunjen.				
Kriterijum za ocjenjivanje: Potreban				
1.9. Opšti stav o međunarodnoj uporedivosti ustanove, njene organizacione strukture i djelatnosti (međunarodne ustanove).				
Ocjena ispunjenosti				
Ispunjeno	x	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno
<i>Komentar/ostvrt/preporuke:</i> Oganizacijska struktura, obrazovna djelatnost i sustav upravljanja usklađeni su s europskim standardima: Bolonja, ECTS, ESG, STCW, IMO. Studijski programi su narativno usporedivi s programima srodnih institucija u Hrvatskoj (Split, Zadar, Dubrovnik), Sloveniji i Italiji, s modularnim sustavom, jasnim ishodima, snažnom vezom s praksom i interdisciplinarnošću. Posebna vrijednost je jedinstveno objedinjavanje pomorstva i turizma. Naglašena je primjena modela upravljanja s razdvajanjem tijela, studentskim sudjelovanjem, snažnom ulogom tijela za kvalitet, te uvođenje ISO 9001. Preporuka je da bi trebalo pojasniti na koji način se priznanja i mobilnosti (studenti, nastavnici) već ostvaruju ili planiraju u odnosu na te institucije, jer je to konkretan indikator međunarodne usporedivosti. Komisija je kroz evidenciju dopune dokumentacije koju je dostavila Ustanova konstatovala da je ista do sada imala jednu studentsku dolaznu mobilnost, i planira nastaviti, kao i započeti s mobilnošću nastavnika. Kriterijum je ispunjen.				
STANDARD 2. STRUKTURA STUDIJSKOG PROGRAMA I KONCEPCIJA ZA REALIZACIJU STUDIJA				
KRITERIJUMI:				

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

2.1. Ciljevi studijskog programa

- Akademski klasifikacija (akademski ili primijenjene studije) i obrazloženje pripadnosti nivou visokog obrazovanja u okviru Crnogorskog kvalifikacionog okvira (u daljem tekstu: CKO) i usklađenosti sa Evropskim kvalifikacionim okvirom (u daljem tekstu: EKO);
- Ciljevi studijskog programa i njihova usklađenost sa osnovnim ciljevima ustanove;
- Formalna usklađenost ciljeva programa sa njegovom klasifikacijom i nivoom u CKO-u.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	---	----------------------	--	----------------	--

Komentar/ostvrt/preporuke:

Studijski program Master akademske studije – Pomorstvo i turizam predstavlja akademski studijski program drugog ciklusa visokog obrazovanja. Program je u potpunosti usklađen sa Crnogorskim kvalifikacionim okvirom (CKO) i pripada nivou 7, kao i sa Evropskim kvalifikacionim okvirom (EKO), gdje je takođe klasifikovan na nivou 7.

Struktura programa, nivo ishoda učenja, metodologija rada i način provjere znanja potvrđuju usklađenost sa zahtjevima drugog ciklusa studija u okviru Evropskog prostora visokog obrazovanja (EHEA).

Ciljevi studijskog programa Master akademske studije – Pomorstvo i turizam direktno proizilaze iz misije, vizije i strateških ciljeva Fakulteta za pomorstvo i turizam Bar, koji su usmjereni na razvoj visokoobrazovanih, konkurentnih i međunarodno uporedivih kadrova u oblasti pomorstva i turizma.

Studijski program je tako formiran da osigurava profesionalna znanja, vještine i kompetencije za aktivno participiranje u oblikovanju i razvoju struke.

Ciljevi studijskog programa su formalno i suštinski su usklađeni sa njegovom klasifikacijom kao akademskog programa i sa pripadnošću 7. nivou CKO-a i EKO-a. To se potvrđuje kroz: razvijanje sposobnosti samostalnog planiranja i sprovođenja stručnih i naučnih istraživanja, sposobnost kritičke analize, evaluacije i sinteze teorijskih i praktičnih znanja, integrisanje znanja iz više disciplinarnih oblasti, samostalno donošenje odluka u složenim i nepredvidivim uslovima, stručno komuniciranje zaključaka, preporuka i rješenja različitim ciljnim grupama. Na taj način, ciljevi programa u potpunosti odgovaraju zahtjevima koji su propisani za akademske studije drugog ciklusa u okviru nacionalnog i evropskog kvalifikacionog okvira.

Kriterijum je ispunjen.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

2.2. Ishodi učenja studijskog programa

- Ishodi učenja su dostupni zainteresovanim stranama, primarno nastavnicima i studentima;
- Planirani ishodi učenja su uporedivi sa Dablinskim deskriptorima;
- Postoji mogućnost za provjeru ishoda učenja u okviru internog sistema obezbjeđenja kvaliteta;
- Ishodi učenja će biti dostupni, realni i odražavati napredak u datoj oblasti;
- Ishodi učenja će omogućiti razvijanje saradnje sa relevantnim stranama.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	x	Djelimično ispunjeno	Nije ispunjeno
Komentar/ostvrt/preporuke: Ishodi učenja studijskog programa su definisani, mjerljivi, realni i usklađeni sa njegovom akademskom klasifikacijom i pripadnošću 7. nivou Crnogorskog i Evropskog kvalifikacionog okvira. Ishodi učenja su javno dostupni putem zvaničnih dokumenata Fakulteta (nastavni plan i program, informatori, veb-sajt), te su time dostupni svim zainteresovanim stranama, prije svega studentima, nastavnicima, poslodavcima i partnerskim institucijama. Planirani ishodi učenja su u potpunosti uporedivi sa Dablinskim deskriptorima za drugi ciklus studija, i obuhvataju sljedeće dimenzije: Znanje i razumijevanje – sticanje produbljenih i interdisciplinarnih znanja iz oblasti pomorstva i turizma, kao i razumijevanje savremenih teorija, modela i tehnologija; Primjena znanja i razumijevanja – sposobnost primjene stečenih znanja u rješavanju složenih i nepredvidivih problema u realnom sektoru; Donošenje sudova (kritičko mišljenje) – samostalna analiza, evaluacija i sinteza informacija, uz uvažavanje društvenih, ekonomskih, bezbjednosnih i ekoloških aspekata; Komunikacione vještine – jasno i stručno komuniciranje zaključaka, rješenja i preporuka prema stručnoj i široj javnosti; Vještine učenja (samostalni razvoj) – sposobnost samostalnog usavršavanja i spremnost za cjeloživotno učenje i dalji akademski razvoj. Postoji funkcionalna mogućnost provjere ostvarenosti ishoda učenja u okviru internog sistema obezbjeđenja kvaliteta, i to kroz: analizu prolaznosti i uspjeha studenata po predmetima i godinama studija; studentske ankete o kvalitetu nastave i sadržaju predmeta; evaluaciju završnih i master radova; praćenje zapošljivosti svršenih studenata; periodične revizije nastavnih planova i programa. Definisani ishodi učenja su realni, ostvarivi i zasnovani na postojećim kadrovskim, infrastrukturnim i organizacionim kapacitetima Fakulteta. Oni odražavaju napredak u oblastima pomorstva i turizma, posebno u segmentima bezbjednosti plovidbe, održivog razvoja, menadžmenta, informacionih tehnologija i međunarodnog poslovanja. Ishodi učenja su formulisani tako da omogućavaju i podstiču saradnju sa relevantnim stranama, prije svega sa: brogarskim kompanijama, lukama i marinama, turističkim organizacijama i hotelijerstvom, državnim institucijama, međunarodnim partnerima. Ova saradnja se ostvaruje kroz stručnu praksu, projektne zadatke, istraživačke aktivnosti, gostujuća predavanja i zapošljavanje svršenih studenata. Kriterijum je ispunjen.			
Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni			
2.3. Usaglašenost ishoda učenja sa ciljevima studijskog programa • Ciljevi programa će se sistematski sprovesti u praksi. Postoje informacije o tome kako svaki predmet ili modul doprinosi ostvarenju ciljeva studijskog programa; • Svi predmeti ili moduli opisani u "priručniku za predmete/module" studijskih programa sadrže informacione liste, koje su dostupne zainteresovanim stranama (prvenstveno studentima i nastavnicima); • Postoji jasan opis znanja, vještina i kompetencija, koji se od studenata očekuje da steknu nakon odslušanosti pojedinih predmeta na studijskom programu; • Ishodi učenja su jasni i razumljivi za nastavnike i studente.			
Ocjena ispunjenosti			
Ispunjeno	x	Djelimično ispunjeno	Nije ispunjeno
Komentar/ostvrt/preporuke: Ciljevi studijskog programa se sprovode u praksi kroz definisanu strukturu nastavnih predmeta i modula, njihov sadržaj, opterećenje studenata izraženo kroz ECTS kredite, metode izvođenja nastave i načine provjere znanja. Svaki predmet i modul koncipirani su tako da doprinesu ostvarivanju opštih i specifičnih ciljeva studijskog programa.			

Postoje informacije o tome kako svaki pojedinačni predmet ili modul doprinosi ostvarenju ciljeva studijskog programa, što je jasno prikazano u opisima predmeta. Svi predmeti i moduli studijskog programa opisani su u priručniku za predmete, odnosno kroz informacione liste predmeta, koje sadrže osnovne podatke o predmetu, ciljeve, ishode učenja, sadržaj, metode izvođenja nastave, načine provjere znanja, literaturu i način bodovanja. Ove informacione liste su dostupne zainteresovanim stranama, prvenstveno studentima i nastavnicima, putem zvanične dokumentacije Fakulteta i elektronskih kanala komunikacije.

Za svaki predmet jasno su definisani ishodi učenja, odnosno znanja, vještine i kompetencije koje se od studenata očekuje da steknu nakon uspješno završenih nastavnih aktivnosti. Ovi ishodi obuhvataju kako teorijska znanja, tako i praktične i analitičke vještine, sposobnost primjene znanja u realnom okruženju, donošenje odluka, timski rad, profesionalnu komunikaciju i etičko djelovanje.

Ishodi učenja su formulisani na jasan, precizan i razumljiv način, tako da su lako shvatljivi nastavnicima i studentima.

Kriterijum je ispunjen.

Kriterijum za ocjenjivanje: Potreban

2.4. Perspektive na tržištu rada, praktični značaj i profesionalne potrebe za studijskim programom

- Postoji tražnja na tržištu rada za diplomcima koji posjeduju kompetencije planirane ishodiima učenja na studijskom programu ili se očekuju takvi trendovi u srednjem roku;
- Urađena procjena potreba tržišta rada i u skladu sa tim planiran broj upisanih studenata na studijskom programu;
- Kompetencije dozvoljavaju diplomiranim studentima da rade u području rada koje je usklađeno sa stečenom kvalifikacijom;
- Studijski program je povezan sa profesionalnom praksom (praktični zadaci, projekti, rad kod poslodavca tokom studija).

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	x	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	---	----------------------	--	----------------	--

Komentar/ostvrt/preporuke:

Postoji izražena i kontinuirana tražnja za visokoobrazovanim stručnjacima sa naprednim kompetencijama u oblasti pomorstva, lučkog poslovanja, brodarstva, pomorskog menadžmenta, kao i u oblasti turizma, hotelijerstva, destinacijskog menadžmenta i kruzing industrije. Očekuje se da će ovi trendovi u narednom periodu dodatno jačati, naročito u kontekstu razvoja Luke Bar, nautičkog turizma, turističkih marina i ukupnog strateškog opredjeljenja Crne Gore kao turističke i pomorske države.

Procjena potreba tržišta rada rađena je na osnovu dosadašnjih iskustava Fakulteta u zapošljavanju svršenih studenata, saradnje sa poslodavcima iz oblasti pomorstva i turizma, kao i kroz povratne informacije iz privrednog sektora. Na osnovu ovih pokazatelja planiran je umjeren i realan broj upisanih studenata na studijskom programu, koji omogućava očuvanje kvaliteta nastave, individualni rad sa studentima i potpunu ostvarivost planiranih ishoda učenja.

Stecene kompetencije na studijskom programu omogućavaju diplomiranim studentima zapošljavanje u profesionalnim oblastima gdje diplomirani studenti mogu obavljati poslove u brodarskim kompanijama, lukama i marinama, logističkim i špediterskim kompanijama, pomorskim i turističkim agencijama, hotelijerstvu, kruzing kompanijama, javnim institucijama iz oblasti pomorstva i turizma,

kao i u privatnom sektoru. Stečene kompetencije omogućavaju nastavak akademskog razvoja kroz doktorske studije i uključivanje u istraživačke i stručne projekte.

Studijski program je snažno povezan sa profesionalnom praksom kroz različite oblike praktičnog rada tokom studija. Ova povezanost se ostvaruje kroz stručnu praksu kod poslodavaca, praktične zadatke i projekte u okviru pojedinih predmeta, studije slučaja iz realnog poslovnog okruženja, kao i kroz gostujuća predavanja stručnjaka iz prakse.

Kriterijum je ispunjen.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

2.5. Prijavljivanje i uslovi za upis na studijski program

- Procedure za upis na studijski program su regulisane, strogo se primjenjuju, transparentne su u pogledu Kriterijum za ocjenjivanje kvaliteta i omogućavaju ostvarenje planiranih ishoda učenja;
- Planirani uslovi za upis obezbjeđuju da kandidati posjeduju potrebne kompetencije za nesmetan nastavak formalnog obrazovanja;
- Svi kandidati su jednako tretirani;
- Procedure su jasne i dostupne za sve zainteresovane kandidate;
- Obezbijeđeni su uslovi za upis planiranog broja studenata;
- Postignuti nivo obrazovanja neophodan za upis;
- Dodatni uslovi za upis kandidata koji uzimaju u obzir rezultate postignute u prethodnom školovanju i rezultate postignute na prijemnom ispitu, odnosno ispitu za provjeru znanja, sklonosti i sposobnosti kandidata za upis;
- Transparentno ocjenjivanje kod provjera za upis

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	x	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	---	----------------------	--	----------------	--

Komentar/ostvrt/preporuke:

Procedure upisa za studijski program Pomorstvo i turizam jasno su definirane opštim aktima Fakulteta i usklađene sa Zakonom o visokom obrazovanju Crne Gore. Uvjet upisa (najmanje 180 ECTS kredita sa srodnih studijskih programa – pomorstvo, turizam, saobraćaj, ekonomija, menadžment i sl.) jasno je naveden, objavljen i jednako se primjenjuje na sve kandidate.

Preporuka: u osnovne informacije (priručnik) studijskog programa dodatno precizirati listu „srodnih“ predznana/disciplina radi izbjegavanja nejasnoća pri bodovanju kandidata iz graničnih djelatnosti.

Nakon što je izvršila uvid u dopunu Materijala, Komisija ocjenjuje:

Kriterijum je ispunjen.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

2.6. Nastavni plan

- Nastavni plan i program moraju biti planirani tako da omogućavaju postizanje ishoda učenja za vrijeme predviđeno za završetak studija;
- Povezanost sadržaja kurikuluma sa zahtjevima struke;
- Sadržaj nastavnog plana je javno dostupan u priručniku i na web stranici ustanove;
- Studenti su, na početku nastave, upoznati sa predmetima kroz informacioni paket za sve predmete;

- Cjelishodnost predmeta u odnosu na njihov broj (dobra zastupljenost), raspored na nivoima studija, pripadnost akademskom/primijenjenom studijskom programu i podjela na grupe teorijskih, naučnih i dr. predmeta.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	x	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	---	----------------------	--	----------------	--

Komentar/ostvrt/preporuke:

Nastavni plan strukturiran je u skladu sa ECTS bodovanjem (120 ECTS-a, dvije godine/četiri semestra), sa jasnom podjelom na zajednički dio (VII i VIII semestar) i dva specijalizirana modula – Pomorske nauke i Turizam (IX semestar), uz X semestar rezerviran za izradu i odbranu master rada. Sadržaj nastavnog plana je javno dostupan, a predviđeni su syllabusi za sve predmete.

Preporuka: s obzirom da je riječ o novom studijskom programu, potrebno je osigurati da su svi syllabusi ujednačeni i u potpunosti javno objavljeni prije početka nastave. U syllabusima moraju biti navedeni nositelji i suradnici na kolegiju.

Syllabuse je generalno potrebno unaprijediti u području metoda poučavanja i predložene literature, kako bi se napravila bolja distinkcija u odnosu na osnovne (preddiplomske studije). Fokus mora biti na razvoju kritičkog mišljenja, timskom radu, projektnom radu, rješavanju konkretnih problema koje će predložiti poslodavci, posjetama poslodavcima i terenskoj nastavi i sl.

Nakon dopune materijala, syllabusi su unaprijeđeni i stavljen je veći fokus na razvoj kritičkog mišljenja i timskog rada.

Kriterijum je ispunjen.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

2.7. Analiza metodike nastave

- Sve obrazovne metode, didaktička sredstva, rad u laboratoriji i seminari jasno su istaknuti u okviru informacionog paketa za sve predmete.
- Koriste se različiti načini realizacije nastave;
- Fleksibilno se koristi niz pedagoških metoda;
- Načini realizacije nastave i korišćene pedagoške metode se redovno procenjuju i prilagođavaju.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	x	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	---	----------------------	--	----------------	--

Komentar/ostvrt/preporuke:

Opis metodike nastave (anketiranje studenata, samoevaluacija nastavnika, aktivnosti Komisije za kvalitetu) u velikoj mjeri preuzima opšti institucionalni okvir osiguranja kvalitete Fakulteta, bez konkretizacije na nivou ovog studijskog programa. Budući da se radi o razini diplomskog studija, trebalo bi naglasiti na koji način se metodika prilagođava specifičnostima master studija, pri čemu nedostaje fokus na timski rad na projektima.

Preporuka: dopuniti obrazloženje konkretnim primjerima metodike po predmetima/modulima ovog studijskog programa, umjesto oslanjanja isključivo na opći opis iz izvještaja o samovrednovanju Fakulteta.

Nakon dopune materijala, u izvještaj su dodani konkretni primjeri metodike po predmetima/modulima, te se više metodika nastave ne oslanja isključivo na opći opis iz izvještaja o samovrednovanju Fakulteta.

Kriterijum je ispunjen.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni				
2.8. Ispiti (koncept i organizacija)				
- Broj, vrsta i organizacija provjere znanja i završnog ispita su planirani tako da podrže ostvarivanje planiranih ishoda učenja u vremenu planiranom za završetak studija; - Studentima je obezbijeđeno dovoljno vremena da se pripreme za provjere znanja i završne ispite; - Oblik ispita i završnog ispita su istaknuti u informacionom paketu za svaki predmet/modul; - Studenti su informisani o zahtjevima na ispitu, koji su u skladu sa obrazovnim ciljevima predmeta/modula; - Organizacija ispita ne utiče na produžetak vremena studiranja; - Kriterijum za ocjenjivanje za ocjenjivanje su transparentni za nastavnike i studente i garantuju postizanje ishoda učenja; - Završetak ciklusa studijskog programa je jasno definisan (teza ili drugi individualni zadatak).				
Ocjena ispunjenosti				
Ispunjeno	x	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno
<i>Komentar/ostvrt/preporuke:</i> Koncept i organizacija ispita jasno su definirani: syllabusi svih predmeta obuhvaćaju kriterije ocjenjivanja, kao i komponente ocjenjivanja. Kolegiji se pretežito sastoje od 2 kolokvija i završnog ispita, seminarskog rada i slično. To svakako zadovoljava formu, no za potrebe master studija provjeru znanja treba prilagoditi evaluaciji kritičkog mišljenja, timskog rada, rješavanju praktičnih problema. Broj ECTS-a dobro je strukturiran u okviru cijelog kurikulumu, te je osigurano dovoljno sati rada za pripremu provjere znanja. U svakom syllabusu je transparentno označen način ispitivanja, koji garantiraju postizanje ishoda učenja za svaki kolegij. Osim toga, jasno je definiran završetak studija kroz izradu i odbranu master rada uz ostvarenih 120 ECTS-a. Preporuke: metode provjere znanja potrebno je prilagoditi razini master studija, na način da ne bude usko strukturiran kroz 2 kolokvija i završni ispit već kroz projektni rad, prezentaciju rješenja problema u praksi, rješavanje simulacija i sl. te tim aktivnostima dodijeliti veće bodove nego što je inače praksa na preddiplomskom studiju. Prilikom dopune Materijala evidentirano je da su unaprijeđene metode provjere znanja koje se ne odnose više isključivo na dva kolokvija i završni ispit, već uključuju projektni rad, prezentaciju rješenja problema u praksi, rješavanje simulacija i slično. Kriterijum je ispunjen.				
Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni				
2.9. Nastava, učenje i ocjenjivanje orijentisano na studenta - student u centru obrazovnog procesa				
- Postoje realne razlike kod studenata i njihovih potreba u toku studija; - Postoje fleksibilni putevi učenja; - Razvija se osjećaj autonomije kod studenta; - Obezbijeđene su adekvatne smjernice i podrška nastavniku;				

- Promoviše se uzajamno poštovanje odnosa student-nastavnik;
- Postoje odgovarajuće procedure za postupanje po primjedbama studenata.
- Nastavnici su upoznati sa postojećim metodama provjere znanja i ispitivanja i imaju institucionalnu podršku u razvoju ovih vještina u svojoj oblasti;
- Kriterijum za ocjenjivanje i načini provjere znanja, kao i Kriterijum za ocjenjivanje za postignutu ocjenu unaprijed su objavljeni;
- Ocjena pokazuje studentima u kojoj mjeri su postigli željene ishode učenja;
- Studenti dobijaju povratne informacije i, ako je potrebno, koriste konsultacije o procesu ocjenjivanja;
- Gdje je to moguće, ocjenjivanje vrši više od jednog nastavnika;
- Kod uslova za ocjenu uzimaju se u obzir eventualne olakšavajuće okolnosti;
- Ocjenjivanje je konzistentno, primenjuje se za sve studente i sprovodi u skladu sa objavljenim pravilima;
- Predviđena je formalna procedura za studentske žalbe.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	x	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	---	----------------------	--	----------------	--

Komentar/ostvrt/preporuke:

Fakultet osigurava fleksibilne puteve studiranja (izbor modula, izbor teme master rada, sudjelovanje u konferencijama i međunarodnim razmjenama), formalno definirane mehanizme za studentske primjedbe i žalbe (Poslovnik o studijama), te predviđa učešće više nastavnika u ocjenjivanju završnih radova. Opis je sveobuhvatan i pokriva sve navedene indikatore.

Preporuka: u narednim izvještajima o samovrednovanju kvantificirati broj podnijetih/riješanih studentskih žalbi kao pokazatelj stvarnog funkcioniranja procedure u praksi.

Kriterijum je ispunjen.

STANDARD 3. RESURSI

KRITERIJUMI:

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

3.1. Osoblje angažovano na realizaciji studijskog programa

- Sastav i stručnost nastavnika treba obezbijediti postizanje očekivanih ishoda učenja u vremenu planiranom za završetak studija;
- Istraživanje i razvojne aktivnosti zaposlenih su takve da obezbjeđuju postizanje planiranog nivoa obrazovanja;
- Mogućnosti za budući razvoj zaposlenih su definisane i dostupne;
- Planirane su organizacija i osoblje ustanove za obavljanje: administrativno-pravnih poslova, računovodstvenih poslova, tehničkih i higijenskih poslova, funkcionisanja studentskih servisa (studentske službe, biblioteke IT podrške).

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno		Djelimično ispunjeno	x	Nije ispunjeno	
-----------	--	----------------------	---	----------------	--

Komentar/ostvrt/preporuke:

Temeljem izvještaja o samovrednovanju Broj:40 od 13.02.2025., organizacija studijskog programa Master akademske studije – Pomorstvo i turizam obezbijeđena je angažovanjem nastavnog osoblja čija struktura kvalifikacija, naučna i stručna kompetentnost uglavnom odgovaraju, zahtjevima drugog

ciklusa visokog obrazovanja i obezbjeđuju postizanje planiranih ishoda učenja u vremenu predviđenom za završetak studija.

Nastavnici i saradnici koji učestvuju u realizaciji nastave angažovani su u skladu sa nastavnim planom i rasporedom predmeta po semestrima i modulima, a njihova stručna specijalizacija uglavnom odgovara, (ali ne kod svih), sadržaju predmeta koje izvode.

Ustanova ima odgovarajući broj nastavnika s kojima imaju sklopljen ugovor o radu, ili saradnika s kojima ima sklopljen ugovor o angažovanju, i isti su u skladu sa člankom 23.4 i 23.5 Zakona o visokom obrazovanju (Službeni list Crne Gore, broj 122/2025).

Naučnoistraživačka i stručna aktivnost angažovanih nastavnika i saradnika usklađena je sa sadržajem i ciljevima studijskog programa i obezbjeđuje ostvarivanje planiranog nivoa obrazovanja na master nivou. Nastavno osoblje je aktivno uključeno u istraživačke, stručne i razvojne aktivnosti u oblastima pomorstva, turizma, menadžmenta, bezbjednosti, saobraćaja i srodnih disciplina.

Budući profesionalni razvoj zaposlenih na Fakultetu je definiran i dostupan kroz učešće u naučnoistraživačkim projektima, konferencijama, seminarima, stručnim obukama, međunarodnim razmjenama, kao i mogućnost napredovanja u akademskim zvanjima u skladu sa važećim propisima.

Fakultet posjeduje organizaciju i kadrovska struktura za obavljanje administrativno-pravnih poslova, računovodstvenih poslova, tehničkih i higijenskih poslova, kao i za funkcionisanje studentskih servisa, uključujući studentsku službu, biblioteku i IT podršku. Ove službe obezbjeđuju potpunu logističku i operativnu podršku realizaciji studijskog programa i studentskom standardu.

Preporuke: Primjećeno je da je između nastavnog osoblja koji će izvoditi predavanja, ima profesora starijih od 70 godina pa čak starijih i od 80 godina, također kao i dio profesora kojima je izbor u naučno zvanje bio prije više od 30, ili 40 godina.

Bez obzira na pozitivne zakonske odredbe u Crnoj Gori, o mogućnosti rada takvih profesora u sustavu visokoškolskog obrazovanja, njihova zdravstvena sposobnost može biti upitna i ni s čim nije dokazano u dokumentaciji da ti profesori zaista mogu obavljati svoja predavanja. Trebalo bi izbjeđavati stvaranje novog studijskog programa i predmeta na master suradnju, temeljenih na nosiocima, (profesorima) starije životne dobi odnosno umirovljenicima.

Nadalje, dio profesora, nosioca predavanja na predmetu, odnosno njihov izbor za naučno područje i polje, to jest za predmete koje će predavati na master studiju, nije u skladu s naučnim područjem i poljem njihove stečene diplome na fakultetu ili na temelju naučnog područja i polja njihovog doktorskog studija.

Dio profesora ima stečeno naučno zvanje na nekom od fakulteta u sastavu Univerziteta Adriatik. Izbor u naučno zvanje proveden na nekom fakultetu može udovoljavati zakonskim propisima, međutim ali / ako je izbor ostvaren na temelju broja objavljenih radova što je zakonito, a da se pri tom nije uspoređivalo ili se zanemarivalo da su teme tih objavljenih radova u skladu s njihovim naučnim područjem i poljem na temelju završenog / diplomiranog studijskog smijera određenog fakulteta ili određenog doktorskog studija, onda se ima situacija pri kojoj profesori bivaju izabrani za područje i polje nauka, odnosno predmete koje će predavati na master studijuskom programu, a da pritom nisu dovoljno kompetentni za tematska područja iz tih predmeta.

Izbore za naučna područja i polja potrebno je provoditi prvenstveno slijedom naučnog područja i polja stečenih diplomiranjem na fakultetu i doktoriranjem na doktorskome studiju, te objavljenih radova samo iz tog područja i polja, a ne drugih objavljenih radova koja ne pripadaju ili su izvan predhodno stečenog područja i polja visokog obrazovanja.

Kriterijum je djelimično ispunjen.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

3.2. Finansiranje i infrastrukturni resursi

- Obezbjedeana je finansijska održivost programa;
- Infrastruktura (sale, laboratorije, biblioteke...) i njihovo korištenje ispunjava kvalitativne i kvantitativne zahtjeve;
- Jasno je definisana saradnja na osnovu koje ustanova koristi infrastrukturu drugih (spoljnih) partnera za obuku i obrazovanje studenata;
- Ustanova je u stanju da reaguje na probleme, rješava finansiranje, obezbjeđuje osoblje i upisuje potreban broj studenata.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	x	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	---	----------------------	--	----------------	--

Komentar/ostvrt/preporuke:

Master akademski studijski program „Pomorstvo i turizam“ ima jasno definiran, stabilan i održiv finansijski i infrastrukturni okvir, koji obezbjeđuje kvalitetnu i kontinuiranu realizaciju studijskog programa. Finansijska osnova programa potvrđena je bilansom stanja i bilansom uspjeha, koji ukazuju na stabilno poslovanje ustanove.

Program se dominantno finansira putem školarina koje plaćaju studenti (Odluka o školarini – Broj 319/1 od 24.9.2025. godine), kao i iz dodatnih prihoda ostvarenih kroz realizaciju stručnih kurseva i usluga Centra za obuku pomoraca. Ovim izvorima finansiranja pridružena su i sredstva Univerziteta „Adriatik“ Bar, čime je obezbijedena institucionalna podrška realizaciji studijskog programa. Na taj način je obezbijedeno da uvođenje novog studijskog programa, kao i eventualno proširenje kapaciteta, ne ugroze finansijsku održivost ustanove.

Fakultet raspolaže adekvatnim infrastrukturnim kapacitetima za realizaciju nastave na master nivou studija. Ova infrastruktura je kvalitativno i kvantitativno u potpunosti usklađena sa potrebama studijskog programa i omogućava realizaciju nastavnih, praktičnih i istraživačkih sadržaja.

U realizaciji praktične nastave i stručnog osposobljavanja Fakultet ostvaruje stalnu saradnju sa eksternim partnerima, među kojima su Centar za obuku pomoraca Bar, MSC Montenegro, Port of Adria, kao i lokalne turističke organizacije i privredni subjekti iz oblasti pomorstva i turizma. Na osnovu zaključenih ugovora o saradnji omogućeno je korišćenje njihovih infrastrukturnih kapaciteta, uključujući simulatore, lučke objekte i brodske platforme, čime se studentima obezbjeđuje neposredno učenje u realnom radnom okruženju.

Fakultet ima razvijene procedure za reagovanje u kriznim i vanrednim situacijama, kao što su promjene u broju studenata, prekidi finansijskih tokova, manjak nastavnog osoblja ili ograničenja u korišćenju infrastrukture. Krizni plan obuhvata preusmjeravanje sredstava u kritične oblasti, mobilizaciju dodatnih eksternih partnera, korišćenje univerzitetskih rezervi i prenamjenu postojećih prostornih kapaciteta, uz obavezno očuvanje kontinuiteta nastave i ostalih akademskih aktivnosti.

Kriterijum je ispunjen.

STANDARD 4. UPRAVLJANJE KVALITETOM

KRITERIJUMI:

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

4.1. Obezbjedenje kvaliteta

- Ustanova posjeduje dokumenta i instrumente za obezbjeđenje kvaliteta nastave, istraživanja i umjetničkog rada ustanove;
- Sistem obezbjeđenja kvaliteta je osmišljen kako bi obezbijedio kontinuirano poboljšanje studijskog programa;
- Sistem obezbjeđenja kvaliteta omogućava da se otkriju propusti u postizanju obrazovnih ciljeva, da se provjeri da li su postavljeni ciljevi dostižni, pripreme i sprovedu odgovarajuće mjere za ispravljanje propusta i poboljšanje;
- Sistem obezbjeđenja kvaliteta ima jasno definisane odgovornosti, uključuje studente i druge zainteresovane strane.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	x	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	---	----------------------	--	----------------	--

Komentar/ostvrt/preporuke:

Fakultet ima razvijen interni sustav osiguranja kvalitete u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju, preporukama Agencije za kontrolu i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja Crne Gore i ESG 2015. Navedeni su ključni dokumenti: strategija kvalitete, pravilnici i procedure za praćenje kvalitete, godišnji planovi i izvješća, pravilnici o samoevaluaciji i eksternoj evaluaciji, instrumenti za anketiranje studenata, diplomiranih studenata i poslodavaca, obrasci za evaluaciju predmeta, nastavnika i studijskih programa.

Redovito se provode evaluacije nastave od strane studenata, samoanaliza predmeta i nastavnika, prikupljanje povratnih informacija od diplomiranih studenata i poslodavaca; rezultati se analiziraju i koriste za izmjene metoda nastave, sadržaja predmeta, organizacije nastave, tehničke podrške i studentskih servisa.

Analiziraju se postignuti ishodi učenja, prolaznost studenata, evaluacija završnih i master radova, praćenje uspjeha diplomanata na tržištu rada i u nastavku obrazovanja. Na temelju tih analiza mijenjaju se nastavni sadržaji, načini ocjenjivanja i organizacija nastave, te se uvode korektivne i unapređujuće mjere.

Odgovornosti su dobro raspodijeljene: Komisija za kvalitet je operativno tijelo za prikupljanje podataka, analize i izvješćivanje; nastavno osoblje provodi samoevaluaciju i sudjeluje u unaprjeđenju nastave; studenti sudjeluju putem anketa i predstavnika u tijelima; rukovodstvo Fakulteta donosi odluke i osigurava resurse. Navode se i diplomirani studenti, te poslodavci kao izvori povratnih informacija.

Kriterijum je ispunjen.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

4.2. Instrumenti, metode i rezultati

- Koriste se metode i instrumenti da bi se kvalitet studijskog programa održavao i razvijao. Oni su dokumentovani i redovno se kontrolišu primjenom: mehanizmi obezbjeđenja kvaliteta (samoevaluacije i analiza i ocjena samoevaluacije), i instrumenata obezbjeđenja kvaliteta (standarda i indikatora);
- Dobijeni podaci se ocjenjuju kao dio sistema za obezbjeđenje kvaliteta. Oni pružaju potrebne informacije i dozvoljavaju izvođenje zaključaka;
- Ako je studijski program uspješno završen, bez obzira da li su kontrole bile aktivne u toku studija, provjerava se ocjena diplomiranih studenata o studijskom programu i njihovo zapošljavanje nakon studija. Ti zaključci dozvoljavaju da slabosti budu prepoznate i ispravljene.

Ocjena ispunjenosti				
Ispunjeno	x	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno
<i>Komentar/ostvrt/preporuke:</i> Strukturiran je sustav instrumenata: godišnje samoevaluacije organizacijskih jedinica i studijskih programa, ankete o kvaliteti nastave i ispita, evaluacije od strane diplomiranih studenata i poslodavaca, zapisnici i izvješća komisija, pokazatelji kvalitete poput prolaznosti, broja ponavljanja predmeta, kvalitete master radova, broja prijavljenih i diplomiranih studenata. Primjenjuju se standardi i indikatori koje propisuje nacionalna Agencija. Podaci se sistematski analiziraju u Komisiji za kvalitet i koriste pri donošenju odluka: na temelju analiza mijenjaju se nastavni planovi, moderniziraju metode nastave, planiraju obuke nastavnika i definiraju strateški pravci razvoja programa. Nakon završetka studijskog programa redovito se provjerava mišljenje diplomanata o kvaliteti programa, kao i njihova zapošljivost i profesionalni razvoj, putem upitnika, konzultacija i suradnje s poslodavcima; rezultati se koriste za identifikaciju slabosti u sadržaju, povezanosti s praksom i usklađenosti s potrebama tržišta rada, pa se na temelju nalaza provode korektivne mjere i unaprjeđenja. Ovo nije provjerljivo u odnosu na predloženi program, jer program tek treba započeti. Kriterijum je ispunjen.				
STANDARD 5. DOKUMENTACIJA				
KRITERIJUMI:				
Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni				
5.1. Pravila o studiranju Ustanova raspolaže svim važnim propisima za studijski program sa ključnim pravilima za upis, tok studija i završetak programa.				
Ocjena ispunjenosti				
Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno
<i>Komentar/ostvrt/preporuke:</i> Fakultet za pomorstvo i turizam Bar raspolaže jasno definiranim i važećim pravilima studiranja (Pravila studiranja na master studijima, Broj: 328/1 Bar, 1. 10. 2025. godine) kojima se uređuju svi ključni aspekti upisa, toka studija i završetka master akademskog studijskog programa „Pomorstvo i turizam “. Pravilima su jasno definirani uvjeti upisa. Način izvođenja nastave obuhvata predavanja, vježbe, seminare, samostalni i istraživački rad, praktične zadatke i druge oblike angažovanja studenata. Načini bodovanja i provjere znanja su definirani pravilima i informacionim listama predmeta. Pravila studiranja su javno dostupna studentima putem zvanične web stranice Fakulteta, studijskih priručnika i informativnih vodiča, kao i neposredno kroz rad studentske službe i uvodna predavanja na početku studija. Svi studenti su pravovremeno informirani o svojim pravima i obavezama, ispitnim rokovima, načinu ocjenjivanja i uvjetima završetka studija. Kriterijum je ispunjen.				

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni				
5.2. Diploma i dodatak diploma - Izdavanje dvojezične diplome (crnogorski/engleski jezik) sa dodatkom diplome je obavezno; - Dodatak diplome pruža informacije o studijskom programu i planiranim ishodima učenja.				
Ocjena ispunjenosti				
Ispunjeno	x	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno
Komentar/ostvrt/preporuke: Po završetku master akademskog studijskog programa „Pomorstvo i turizam“. Fakultet za pomorstvo i turizam Bar, izdat će diplomu i dodatak diplomu u skladu sa važećim zakonskim propisima Crne Gore i standardima Evropskog prostora visokog obrazovanja. Diploma će se izdavati kao dvojezični dokument, na crnogorskom i engleskom jeziku. Diploma će sadržavati sve zakonom propisane elemente. Uz diplomu će se obavezno izdavati i dodatak diplomu (Diploma Supplement), takođe u dvojezičnoj formi. Dodatak diplomu sadržavat će detaljne i transparentne informacije o sadržaju i strukturi studijskog programa, planiranim i ostvarenim ishodima učenja, ocjenama po pojedinim predmetima i njihovim ECTS vrijednostima, završenom modulu ili smjeru (Pomorske nauke ili Turizam), jeziku izvođenja nastave, akademskom i profesionalnom profilu stečene kvalifikacije, kao i podatke o nacionalnom sistemu visokog obrazovanja Crne Gore. Procedura izdavanja diplome i dodatka diplomu zasniva se na vođenim evidencijama o završenim obavezama studenta. Dokumenti se izdaju nakon što student položi sve propisane ispite, izradi i uspješno odbrani master rad i ostvari ukupno 120 ECTS kredita. Evidencije se vode u elektronskoj i papirnoj formi u skladu sa internim aktima Univerziteta i zakonskim propisima. Kriterijum je ispunjen.				
STANDARD 6. UPOREDNI PRIMJERI DOBRE PRAKSE				
KRITERIJUMI:				
Kriterijum za ocjenjivanje: Potreban				
6.1. Primjeri uporedivih implementiranih studijskih programa na drugim ustanovama visokog obrazovanja - Uporedivost se odnosi na: - Stepen usaglašenosti ciljeva studijskog programa - Stepen usaglašenosti ishoda učenja studijskog programa - Stepen usaglašenosti kurikuluma studijskog programa				
Ocjena ispunjenosti				
Ispunjeno	x	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno
Komentar/ostvrt/preporuke: Fakultet je proveo komparativnu analizu sa šest relevantnih ustanova u regiji (Pomorski fakultet Sveučilišta u Splitu, Pomorski odjel Sveučilišta u Dubrovniku, Ekonomski fakultet Sveučilišta u				

Dubrovniku, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci, Fakultet za pomorstvo Univerziteta Crne Gore u Kotoru i Fakultet za kulturu i turizam UDG) i predočio visok stupanj usaglašenosti ciljeva, ishoda učenja i cijelog kurikulumu. Odabrani su diplomski studij na FMTU i Pomorskom fakultetu za detaljniju usporedbu i analizu.

Preporuke za poboljšanje:

Analizom sadržaja predloženog studijskog programa, ali i usporedbom sa odabranim institucijama kao i srodnim institucijama u Europi, predlaže se određena poboljšanja prije početka izvođenja predloženog studijskog programa:

- studijski program sadrži dva kolegija sličnog naziva: strateški menadžment i strateški menadžment u turizmu. Predlaže se ovaj prvi (strateški menadžment (FMS MS 704) promijeniti i naziv i sadržaj
- preispitati potrebu kolegija Istorija civilizacija na smjeru turizam. Studenti će već kroz kolegij kultura Mediterana dobiti uvid u kulturu i povijest prostora Mediterana. Istoriju civilizacija predlaže se zamijeniti s nekim kolegijem iz područja Marketinga ili održivog upravljanja (npr. marketing turističke destinacije, digitalni marketing, održivi marketing, menadžment održivog razvoja, regenerativni turizam,) marketing bi trebao biti obvezni kolegij na ovom studijskom programu!
- smanjiti ECTS bodove Master rada koji trenutno nosi 30 ECTS-a. Napraviti usporedbu broja ects bodova master rada s ostalim odabranim institucijama te smanjiti ove bodove i ubaciti još neki kolegij u okviru kojeg bi se razvijale praktične kompetencije u kombinaciji sa istraživačkim radom. (stručna praksa, projektna radionica, projektni rad, ...)
- generalno povećati značaj održivog / regenerativnog turizma kroz syllabuse i nazive kolegija na smjeru turizam.

Nakon što je dostavljena dopuna dokumentacije, Komisija je uvidjela da su izvršene promjene koje doprinose boljoj usporedivosti sa sličnim studijskim programima, ali i generalno većoj kvaliteti akreditiranog studijskog programa. Promjene se odnose na ukidanje pojedinih predmeta čiji su se ishodi duplicirali (Strateški menadžment i strateški menadžment u turizmu, pri čemu je ovaj prvi zamijenjen predmetom sigurnosti), na uvođenje novih kolegija čija područja nisu bila dovoljno pokrivena (npr. Marketing), ali je i povećano značenje održivog/regenerativnog turizma kroz pojedine kolegije. Osim toga, kolegiju Master rad je smanjen broj ECTS-a, te je uključen novi predmet Uvod u naučni rad u visini od 10 ECTS-a.

Time je ovaj kriterijum ispunjen.

III AKREDITACIONI STAV

Komisija predlaže Agenciji sljedeći akreditacioni stav:

1. Prihvatanje zahtjeva za akreditaciju za period od četiri (4) godine
Obrazloženje: Fakultet ima uređen pravni status, dokumentiranu kronologiju osnivanja, akreditacija i reakreditacija, te licencu za naučno-istraživačku djelatnost. Nastavni plan master studija „Pomorske nauke i turizam“ i syllabus-i pokazuju da je program usklađen s akademskim zahtjevima druge razine studija. Ishodi učenja su definirani, mjerljivi i usklađeni s kvalifikacijskim okvirima i Dublinskim deskriptorima, i postoji organiziran sustav osiguranja kvalitete (komisija za kvalitet, samoevaluacija, studentske ankete, analiza prolaznosti, praćenje zapošljivosti). Kadrovski i infrastrukturni resursi su opisani kao dostatni. Uočene slabosti tiču se preciznosti dokumentiranja i kvalitativnog unaprjeđenja, a ne temeljnih kapaciteta ili usklađenosti sa zakonodavnim okvirom.
Preporuke za unaprjeđenje kvaliteta: Standard 1: Preporuka: Precizno definirati ulogu eksternih članova i studenata u raznim tijelima. Dokumentirati u kojim tijelima eksterni članovi sudjeluju, kako se biraju, koliko ih ima i koji je njihov mandat, te pojasniti proceduru izbora i trajanja mandata studentskih predstavnika, radi jačanja transparentnosti upravljanja programom. Standard 2: Preporuka: u narednim izvještajima o samovrednovanju kvantificirati broj podnijetih/riješanih studentskih žalbi kao pokazatelj stvarnog funkcioniranja procedure u praksi. Preporuka: Jasnije razlikovati master razinu od preddiplomske. U syllabusima treba naglasiti metode rada primjerenog master studiju (timski i projektni rad, rješavanje kompleksnih problema, terenska nastava, suradnja s poslodavcima) kako bi se vidljivo razlikovala dubina i zahtjevnost u odnosu na osnovne studije. Preporuka: Ujednačiti syllabus-e (ciljevi, ishodi, sadržaj, metode, oblici provjere, literatura, nositelji/suradnici), te ih potpuno javno objaviti prije početka nastave, s posebnim naglaskom na adekvatnu literaturu za master razinu (osim knjiga uključiti i recentne naučne radove). Preporuka: Sustavno pratiti ostvarivanje ishoda učenja. Povezati ishode učenja s konkretnim pokazateljima (prolaznost, kvaliteta završnih radova, zapošljivost, povratne informacije poslodavaca) i osigurati da se rezultati tih analiza redovito ugrađuju u reviziju nastavnog plana i syllabus-a. Preporuka: Dodatno osnažiti turistički modul. Planirati i dokumentirati dodatne aktivnosti za turistički dio programa (suradnje s turističkim sektorom, stručne prakse, gostujuća predavanja, zajednički projekti) kako bi interdisciplinarnost pomorstvo–turizam bila jednako snažno podržana u oba modula. Standard 3:

Preporuka: Primjećeno je da je između nastavnog osoblja koji će izvoditi predavanja, ima profesora starijih od 70 godina pa čak starijih i od 80 godina, također kao i dio profesora kojima je izbor u naučno zvanje bio prije više od 30, ili 40 godina.

Bez obzira na pozitivne zakonske odredbe u Crnoj Gori, o mogućnosti rada takvih profesora u sustavu visokoškolskog obrazovanja, njihova zdravstvena sposobnost može biti upitna i ni s čim nije dokazano u dokumentaciji da ti profesori zaista mogu obavljati svoja predavanja. Trebalo bi izbjegavati stvaranje novog studijskog programa i predmeta na master suradnju, temeljenih na nosiocima, (profesorima) starije životne dobi odnosno umirovljenicima.

Nositelje imenovati primarno prema znanstvenom području i polju koje korespondira s predloženim master studijem, uz objavljene novije radove iz tog područja, a ne općenite radove iz drugih područja.

KOMISIJA

Prof. dr. sc. Edvard Tijan, predsjednik

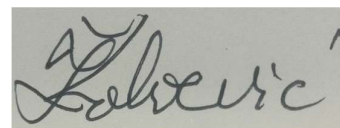
(potpis)

Prof. dr. sc. Sandra Janković, članica

(potpis)

Prof. dr. sc. Žarko Koboević, član

(potpis)

Datum: 19.08.2026.